

Gerard Kramer

De besnijdenis – wel of niet ‘in het basispakket’?

WoordStudie

Nee, u bent niet per ongeluk terechtgekomen in een artikel van uw zorgverzekeraar of van het Ministerie van VWS. In dit artikel willen we kijken in hoeverre de besnijdenis wel of niet de basis is van de identiteit van een christen. Zo nee, waarom niet, en zo ja, welke besnijdenis wordt dan bedoeld?

Besnijdenis en besnijden

Het Griekse woord voor besnijdenis is *peritomè*, dat letterlijk ‘rondom-snijding’ betekent. Het bijbehorende werkwoord ‘besnijden’ is in het Grieks *peritemnoo* en betekent letterlijk ‘rondom snijden’. Dat is immers precies wat er bij de besnijdenis gebeurt: er wordt iets rondom weggesneden, namelijk de voorhuid.

Verbondsteken

Abraham kreeg in Genesis 17:10-12 het volgende te horen: *‘Dit is mijn verbond, dat u zult houden tussen Mij en u en uw nageslacht: dat bij u al wat mannelijk is, besneden wordt; u zult het vlees van uw voorhuis laten besnijden, en dat zal tot een teken van het verbond zijn tussen Mij en u. Wie acht dagen oud is, zal bij u besneden worden, al wat mannelijk is in uw geslachten’*. Vervolgens gehoorzaamde Abraham aan deze opdracht, terwijl hij 99 jaar oud was en zijn zoon Ismaël 13 jaar oud was. Ook zijn mannelijke huisgenoten werden besneden.

Conform dit voorschrift besneed hij Isaak op de achtste dag na zijn geboorte (Gen. 21:4). Dat voorschrift is later herhaald in de wet (Lev. 12:3).

Besneden zijn was een voorwaarde om het Pascha te mogen eten (Ex. 12:44, 48). In de woestijn had men de besnijdenis nagelaten, en daarom moest deze na de doortocht door de Jordaan alsnog plaatsvinden, en wel in Gilgal (Joz. 5:2-9). De besnijdenis zat dus 'in het basispakket' van het volk van God in het Oude Testament. Wie niet besneden was, hoorde immers niet bij dit volk en verdiende als een verbondsbreker (nl. van het verbond van de besnijdenis) zelfs de dood (Gen. 17:14; Hand. 7:8). Het jodendom en de Joden worden daarom soms zelfs aangeduid met hun basisritueel, dus als 'de besnijdenis' (zie bijv. Hand. 10:45; 11:2; Gal. 2:7-12; Ef. 2:11; Kol. 4:11).

Christenen en het nieuwe verbond

Christenen staan niet in deze verbondsrelatie tot God, hoewel zij nu reeds de zegen ervaren van wat in de Schrift 'het nieuwe verbond' wordt genoemd. De sluiting daarvan heeft echter nog niet plaatsgevonden en is nog steeds toekomstig.

Het zal ook niet specifiek met christenen, maar met het in de toekomst herstelde huis van Israël en het huis van Juda worden gesloten (zie Jer. 31:31 en Hebr. 8:8-12; 10:16-17). Het is dus voor iemand die christen wordt, niet nodig zich te laten besnijden; en evenmin hoeft hij dit ritueel aan zijn acht dagen oude zoontje te laten voltrekken. Paulus schrijft dan ook: *'Is iemand als onbesnedene geroepen, dan moet hij zich niet laten besnijden. De besnijdenis is niets, en het onbesneden zijn is niets, maar de onderhouding van Gods geboden'* (1 Kor. 7:18b-19). Tot het aardse volk van God behoort men immers door geboorte, en aansluitend – voor jongetjes – de besnijdenis. Maar tot het hemelse volk van God, de Gemeente, gaat men behoren door de wedergeboorte, de geboorte uit water en Geest (Joh. 3).

Christenen zijn al besneden

Christenen uit de volken hoeven zich niet te laten besnijden, omdat dit ritueel niet op hen van toepassing is. Dit te eisen zou neerkomen op het propageren van een dwaalleer (Hand. 15:1, 5, 24). Bovendien hoeven christenen zich niet te laten besnijden omdat ze al besneden *zijn* – echter niet in letterlijke zin. Paulus legt uit dat christenen *in Christus* besneden zijn, en dat dit géén besnijdenis is die met

handen verricht is. Het gaat om de besnijdenis *van Christus*, dit houdt in dat zij zich geestelijk met Hem verenigd weten in Zijn dood en begrafenis. Dat hebben zij niet zichtbaar gemaakt door een letterlijke besnijdenis, maar bij hun doop (Kol. 2:11-12). De besnijdenis in het basispakket van christenen? Jazeker, want zonder deze *besnijdenis in Christus* is men geen christen!

Besnijdenis in morele zin

Zowel het Oude als het Nieuwe Testament spreken beide ook in morele zin over de besnijdenis. Israëlieten die in dankbare gehoorzaamheid wilden wandelen, werden ertoe opgeroepen aan hun letterlijke besnijdenis nog een geestelijke toe te voegen: ‘Besnijdt dan de voorhuid van uw hart en weest niet meer hardnekkig’ (Deut. 10:16). Tegen de mannen van Juda en van Jeruzalem zei de Here dat zij zich moesten bekeren, en wel als volgt: ‘Besnijdt u voor de Here en doet weg de voorhuid van uw hart’. Stefanus spreekt de hogepriester en de Raad dan ook aan als ‘onbesnedenen (Gr. *a-peritmètoi*) van harten en oren’. Deze toestand werd zichtbaar in het feit dat zij de Heilige Geest weerstonden.

Oude Sporen 2016

